

Svensk Fjällrasavels svar angående regeringsuppdraget att djur ska hållas lösgående:

Besättningar som är medlemmar i Svensk Fjällrasavel

I kokontrollen (levererar mjölk)

Lösdrift - 6 besättningar med sammanlagt 239 kor. Äldsta brukaren är 68 år, yngsta är 30 år. Tar vi bort 30-åringen är medelåldern 52,2 år.

Uppbundet - 10 besättningar med sammanlagt 313 kor. Äldsta brukaren 68 år och yngsta 30. Tas 30-åringen bort där blir medelåldern 58,1 år. Ingen av dessa kommer bygga om/ nytt.

Icke mjölklevererande besättningar

43 st med 478 djur tillsammans.

Av dessa 43 besättningar

mjölkar 27 st i någon form

har 23 kombinerat lösdrift/ uppbundet

har 19 enbart uppbundet

har 15 fäboddrift

och 1 har gårdsmejeri.

För att knyta an till ovan angivna uppgifter så ser vi, efter förfrågan, att djurhållarnas medelålder är hög, vilket gör att brukarna som har rent uppbundet inte kan -rent ekonomiskt då en nybyggnad kostar mellan 110-130000/ båsplats- eller vill pga. ålder, bygga om. I ett sådant läge skulle mer än hälften av de leveransmjölkande fjällkorna försvinna, vilket innebär att den delen av populationen är borta.

Tittar vi på anslutningen till kokontrollen (mjölk)för fjällkor 1970-2018 ser vi en drastisk minskning. 1970 fanns ca 10000 kor, -80 ca 3500, -90 ca 2500, 2005 fanns 1685, 2010 sjunkit till 1260 kor, 2013 var det 873 och 2018 endast ca 600. Minskningen förväntas plana ut men koantalet skulle halveras direkt om krav på lösdrift införs. Samtidigt minskade medlemsantalet i Växa Sverige med 20% under åren 2014-2018.

Om vi går över till de icke mjölklevererande som är med i härstamningskontrollen, finns det 478 hondjur i 42 besättningar. Av dessa mjölkar 24 i någon form och 19 har enbart uppbundet, varav ingen anser sig ha möjlighet att göra om för lösdrift. Yngst av dessa brukare är 43 år och äldst 80 år, genomsnittsbesättningen består av 5,6 vuxna hondjur. Av dessa är 13 besättningar på fäbod. I dom 478 djuren ingår 3 besättningar som har mellan 50-80 djur. 2 av dessa är också på fäbod. Det finns fler fjällkor utspridda i olika besättningar men dom har vi inte koll på.

Om vi ser till de som inte har möjlighet att anlägga lösdrift, har dom tillsammans 110 hondjur och av dessa vistas ca 78 på fäbod.

Skulle dessa försvinna riskerar den sista spillran av en tusenårig driftsform att upphöra, vilket medför att kulturella och biologiska värden för alltid är borta.

Om vi ser till de uppgifter vi känner till skulle ungefär hälften av hondjuren försvinna ur populationen. Det skulle verkligen få förödande genetiska, biologiska och kulturella konsekvenser.

När vi idag vet att den biologiska mångfalden minskar i snabb takt och forskningen berättar att de storskaliga brukningsformerna är en del av anledningen, ser vi det som ett måste att de små besättningarna med vår svenska lantrasko, måste få finnas kvar i nuvarande form och producera biologisk mångfald. Den mest hotade kulturberoende biotopen är skogs- och utmarksbeten, och ängs och hagmarksbeten vilka är några av de mest artrika som vi har. Dom vill vi ska finnas kvar i framtiden. Och den framtida kon är inte den ko som behöver stora proteintillskott utan en ko som kan föda sig på naturbeten och producera länge och hållbart. Åkermarken vet vi kommer att behövas för att producera mat för människan eftersom jordens befolkning troligtvis - efter utplaning- ändå kommer att landa på 11-12 miljarder.

Sist kan man tänka: Vilka är problemen i framtiden? Vilka är hotet och vad är faran?

Är det vi/djuren? Eller är det myndigheten? Kanske regeringen? Eller möjligen naturen?

För att möta ett hot måste man känna till faran men också vad som är hotet. Fundera....

Befintliga godkända ladugårdar för uppbundna djur är en viktig inkörspport för unga att börja med djur i liten skala för att succesivt växa. Alla våra lösdriftsbesättningar i föreningen idag, har börjat så.

Eftersom departementet säger att man för perioden 2021-2027 vill befrämja en smart motståndskraftig och diversifierad jordbrukssektor för livsmedelstrygghet, bör vi där passa in med våra kor. Dessa besättningar är väldigt livskraftiga resurser för nationen som i ett krisläge skulle klara sig bättre än de storskaliga.

När krav på lösdrift infördes för 2 år sedan, för handjur, konstaterar vi att användandet av avelstjur på gårdsnivå har minskat, vilket i sin tur påverkar den genetiska mångfalden inom fjällkopopulationen negativt. Men vi får återkomma med den problematiken i ett särskilt ärende.

Styrelsen för Svensk Fjällrasavel genom Ivan Eriksson.

.....

